

**A' ROMAI TSASZARIS AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.**

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 21. Februáriusban 1792.

Belső elegyes Tudósítatok.

Legényesen viseli magát a' Tél. Tegnap már kereftül vólt fagyva a' *Práter-béli Duna*; a' zaj meg-szűnés nélkül tojúl-le a' nagyobb árkaín; a' leg-jobb szán útunk vagyon, és a' leg-keményebb Télünk az idén.

Az Erdélyi Országos *Deputátzió*, és az itt lévő Török Követ a' mi 2 nevezetesebb tárgyunk az írásra, azért ezeken kezdjük Levelünket. — Egy Országos *Deputátzió*, azon Orzágnak Udv. Kantzelláriája által szokta magát a' Fejedelelemnél jeleníteni; a' honnan a' múlt Pénteken, u. m. ezen hónapnak 17-dikén, öszve lévén a' K. Erdélyi Udv. Kantzellária gyűlve ennek Fejénél Gr. *Teleky Sámuel* Ur ö Exjánál, az egész *Deputátzió* ide ment.

A' Deputázióinak Feje lévén ama Hazája, Nemzete és Fejedelme buzgó szolgálatjában meg-öszült 70 esztendő nagy Hazafi Gr. *Gyulai* Josef Ur ö Nga; ki egész Erdély Országának közönséges szeretetét és benne való bizodalját meg-is nyerte; a' fő Kantzellárius Urhoz ezen beszédjét tartotta: „

„ *Méltóságos Gróf Erdélyi Udv. Kantzellárius Ur!* — A' Nemes Erdély Ország Tkts Rendei mi általunk Excellentiádat atyafiságoson idvezlik, és Hivatala szerentsés meg-nyerését 's vitelit örvendik, 's mint a' Ns Rendek tellyes meg-egyezések szerint valóztott 's Felséges Urunk Kegyelmeiségéből meg erősítettett Udvari Kantzellárius Urtól tellyes reménységgel azon valóságos jó Hazafi indulatból származó atyafiságos indulatját ki-kérik, hogy mint egy Polgári Század alatt Törvényeink szentsége ellen érzett Ns Hazánk' sérelmei orvaslására intézett, és a' közelebb tartott Ország Gyűlésében Polgári törvényes alkotmányához képest szerzett Artikulusaiknak, a' Királyi Kegyelem által lejendő helyben hagyásokat 's meg-erősítettéseket, Hazafiúi forrón buzgó indulatlyából elközleni, és atyafiságos szeretetét édes Hazánkkal éreztetni méltoztasson.

Erre a' Kantzellarius Ur ö Exja következő Feleletet adott a' Députázióinak: „ — Atyafiságos szízzel 's tellyes tisztelettel vészem én is a' T. Rendeknek ezen M. Deputázió által ki-nyilatkozott valóságos szeretetét 's bizodalját; 's valamint különös szerentsémnek esmérem, hogy ezen tisztelt Deputázióinak edgyen edgyen minden érdemés Tagjait tisztelem; ugy fővebb törekedésem az, hogy édes Hazánknak bennem vetett reménységének tellyes tehetségem szerint meg-feleljek, 's kívánságának eleget tegyek; melly tárgyomnak el-érését annyival-is inkább szerentsés ki-menetellel reméllem, mivel igazságban gyönyörködő Kegyes Fejedelmünk ismeretes egyenessége biztat azzal, hogy a' Nemes Rendeknek Törvényes kívánságokat meg-adja, 's Törvényeink ellen érzett sérelminket meg orvasolja — mellyet hogy edgyes szízzel meg-nyerhessünk szízzemből ohajtom.

Vasárnapra virradolog öszve-gyüle ezen Országos Erdélyi *Deputátzió* drága Magyar Köntösökbe öltözve, szép rendel, 9 órára, a' Fő Kormányozó Gr. *Bánffy* Ur Exja szállására; ki ezt 10 órakor a' F. Ts. Királyi Udvarba vezetvén, ő Felségének bé ajánlotta. A' Gub. ő Exja elől-álván a' Fejedelem előtt; a' Depátátzió pedig egy fél abrants formába körüllötte hátrább, egy hathatós Deák beszédet tartott ő Exja a' Fejedelem előtt (a' jövő Levelünkbe lészén bé-iktatva) melyre a' Fejedelem Deákúl, mint a' Magyar Országí Députátziónak azt felele: „ Az Országos Deputátziót szívesen vettem, és az én Ts. Királyi Kegyelmemet ajánlom. A' Király fenn-álva halgatta az egész Deák beszédet — és végre a' Gubernátor Ur ő Exjától személlyesen tudakozta a' Députatus Urakat, kiket ő Excja edgyenként *auffirott* ő Felségének. — Innen a' Deputátzió a' F. Királynéhoz, *Ferentz* fő Hertzeghez 's t. ment; mellyet követekezendő Levelünkben minden meg-esett beszédekkel edgyütt közleni fogunk.

Ma u. m. *Húshagyó - Kedden* az egész Erdélyi Kantzellária és Deputátzió Kantzellárius Gr. *Teleki* Sámuel Ur ő Excjánál vagyón ebéden és atyafiságos mulattságon.

Az Auszriai Tartományokban való tanulása az Ekklesiái Historiának meg-tiltatott másutt, tsak az Univerlitásokban tanittatik — és a' Klasiromokban sem tanittatik ezután,

Elegyes jegyzések.

Gróf *Szapáry* Péter Ur vette Hitefséül Gr. *Csáky* János Ur ő Nga Kisaszfzonyát. — N. *Hont* Vármegyében *Judicii Subalterni* Prézességet viselt M. *Hújzár* Josef Ur Kir. Tanátsosi Méltósággal tiszteltett-meg. — A' *Nagyszombati* Kerületbéli Táblánál Titoknaki rangal és 8000 for. esztendei fizetéssel volt *Registrátor* *Gázló* Ur, a' Helytartó Tanátsnál 550 forintal Kantzalista lett. — A' Sep-

temvirális Táblán 500 for. fizetéssel volt *Registrans Tsillag* Ur, ugyan Kantzallista lett 350 for. fizetéssel. — Ez előtt *N. Szathmár* Vármegyének Registrátora *Gyöngyösi László* Ur itt lett Accessista 300 for. fizetéssel. — — *Szabó László* Ur pedig, (Réf.) ki előbb *Váradon*, az után *N. Bányán* Professorságot viselt, Accessista lett 200 for. fizetéssel. — Csak ezen Hivatalakra 250 Instánsok valának, kik ez előtt már nagyobb Hivatalokban szolgáltak. A' Kamarára többen instáltak 600-nál, pedig csak 20 az üress hely.

Erdélyben a' Pupilaris Exactorátust, az az, az Arvák szám-vévő hivatalát, ő Felsége a' Királyi Táblától el-választván, a' Kormányzék mellé foglalni méltoztatá.

A' *Hirmondónak* 239-dik lapjáról egy mostan *Bétsben* mulató Hazánkfia olvasván: hogy a' *Kolosvárt lakó Hivatal-béli Személlyek*' háza ezen a' télen csak ugy melegedett, ha a' *Fő Ispány Ur* parantsolt fa iránt — igen méltó panaszra indula és ezeket mondá — „ A' *Gyalai* Dominium csak 2 mértföld *Kolosvár*hoz, és annyi fája vagyon, hogy ez egyedül el-tarthatná *Kolosvárt* fával. A' *Fiskalé* Dominium még közelebb vagyon *Kolosvár*hoz. Ez még egy más *Kolosvárt* el-tarthatná fával. Honnét tudja hát a' *Hirmondó*, hogy fával tartani *Kolosvár Várofsát*, olly nagy gondot adjon a' *Fő Ispánnak*? — A' *Szamos* vize éppen azok közzül a' havasok közzül önti bé magát, a' leg-szebb vögyön, *Kolosvár Várofsára*, a' melly havasok, egy néhány *Kolosvárt* el-tarthatnának fával — kivált ha egy kevés gond és erdő nevelő tudománynak-is szabad lenne a' dologhoz közelíteni — és az *Erdelyi Bau-Direkció* mutatná-meg a' módját, miképpen lehessen a' *Szamos* hátán a' fát bővséggel bé-szállítani *Kolosvárra*. — Egy szóval *Kolosvárnak* a' fa dolgára nézve lehet leg-nagyobb boldogsága. „

A' midön *Gr. Szétsényi* Ur fő Exja a' Magyar Ország Rendjeitől *Nápolyba* küldött emlékeztető, 's már

már elégé tudva lévő pénzt a' Királynak által adta volna, egy igen szép beszédet tartott Olofz nyelven, melly által a' Nemzetet és a' Nemzet szives ajándékát ajánlja vala ő Felségének. — A' Király ugyan azon nyelven felele a' Grófnak, mellynek értelme így vagyon Magyarúl. „ A' leg-érzékenyebb belső indulattal ölelem a' barátságának azon bizonyosságát, melyet ragasztottak a' Tsászár 's Magyar Király, és a' Fő Hertzeg Nádor Ispány, ahoz a' kedves ki-nyilatkoztatáshoz, a' mellyet mutatnak hozzám Magyar Ország' Rendjei; meg-emlékeztvén azon nagy örömről, mellyet tapasztaltam az ő Nemes és Vitéz Nemzetjeknél. “

„ Az a' tisztelet, mellyet bizonyított erántam a' Magyar Nemzet, 's azon betsület-érzés, mellyet öntött az én belém maga eránt, soha se fognak kiesni szivemből. “

„ Kérem az Urat, tegyen erről tanúbizonyyságot a' Státusok, és a' maga méltó Társai előtt. Én az Urat, a' leg-nagyobb meg-elégedéssel nézem ezen fő Városban. “

Német nyelven tartott ezen Kedv. Hazánk nagy érdemü Követje különös beszédet a' F. *Nápolyi* Királynéhoz ezen alkalmatossággal; mellyben Nemzetünknek a' Nápolyi Udvar eránt való buzgó indulatját jelentvén, a' Nemzetet, és a' Nemzettől Koronázásunkon való meg-jelenéseknek háládatos örök emlékezetére veretett pénzt ő Felségének Kir. Kegyelmébe ajánlá. — A' F. Királyné is hasonlóképpen Németül tarta egy beszédet, a' nevezett Grófhhoz, mellynek értelme ez: — „ Az én Bátyámnak a' R. Tsászárnak, kihez engemet oly drága kötelek köteleznek, e' jelen való alkalmatosságbéli küldését ezer örömmel és gyönyörüséggel fogadom. Valamint réám nézve, ugy a' Királlyra az én Férjemre nézve igen kedvesen érzékenyítő dolog az, hogy egy olly nemes, és vitéz Nemzet illy kiváltképpenvaló módon bizonyítja-meg erántunk a' maga figyelemetességét. Kérem a' Gróf Urat!

rat! hogy különösen részemről tegye bizonyossá a Tsászárt az én Bátyámat arról, hogy tiszteletem, 's érzékeny szeretetem, mellyel viseltetem eránta, határ nélkül - való; győzze meg *Magyar Ország* Rendjeit is arról, hogy igaz szivefségű kötelessek 's betsülőjök vagyok. Hiteffe el egyfzersmind az Ur magával is, hogy a' Rendek, egy illy betses Biztosságnak végre hajtására való választások által, soha már jobban nem találhatták volna kedvünket; mint midön az Ur' Személyét választották."

A' *Munkátsi* Uradalom, vagy *Dominium* visszavétetett vólt (mint tudni-való) a' Gróf *Schönborn* Familiától, 1788-dik esztendőben a' Korona' számára. A' közelebb multt Ország-Gyűlés ellenben visszaítélte azt örökre az említett szép érdemekkel tündöklő *Schönborn* Háznak, az általa hozott, 's Királyi helybe-hagyással is meg-erössített Tzikkelyeknek 7-dikében. A' voltaképpenvaló által-adás, ezen folyo esztendő Január. 29-dikén esett meg. Altal-adó vólt a' *Munkátsi* Distriktut' Kamerális Adminisztrátora (Kamarai Ki-szolgáltatója), 's Kir. Tanácsos M. *Csathó* Ur. Altal-vevőnek ki-kérte maga képeben Gróf *Eugenius Ervin*, Ns *Beregh Vármegye*' örökös Fő Ispánnya; Iffjabb Tek. *Lonyai László* Urat, Ns *Beregh Vármegye*' Első Al Ispánnyát, a' ki vólt t. i. negyedfél esztendőkkel ez előtt ugyan tsak Altal-adója is az Uradalomnak, a' *Schönborn* Ház' részéről. Midön birtokába vette vólt a' Kamara ezen Jólzágot, 150 ezer forintot fizetett a' *Schönborn* Familiának; most tehát ezen summát vissza kívánta magának a' Kamara is, de annak szakaszonként-való le-fizetésére 5 esztendőt engedett a' fennnevezett Gróf Urnak. Ő Exaellentziája azonban mindjárt le-tette nagy részét a' summának; 's minden órán egésszen is ki fogja elégíteni a' Kamarát.

A' *Bétsi* Univerzitásnál olyan dolgot szemlélünk egyvet a' többek közt, melly itt mostanság éppen nem vala szokásban. Ez abban áll, hogy ő Fellege némelly Professori Kathedrákba rend kívül va-

ló tanítókat-is rendelni jónak tartván, az *Europa Statusok Historiájának*, a' *Physikának* és *Politikai* Tudománynak tanítására, három ilyen Extraordinariusokat, u. m. az elsőre *Baumeister*, a' másodikra *Döttler*, a' harmadikra *de Luca Ignátz* Urakat ki-neveztetni meg-engedte. — Ő Feiségenek ezen rendelkezésében lokan ezt a' bölts tzelte akarják látni, hogy a' Bétsi Univerfitas a' külső Országai-kihoz ezzei is közeledjék valamit, és a' Professorok szorgalmatolsága nevedjék.

Tegnap 1 órakor mene a' Török Követ egész *Asiai* pompával és Gálával egy pompás 6 lovú Gála hinton a' Német Birodalom V. Kantzelláriusához H. *Kolloredohoz* Audentiara. Elöl egy osztály fegveres Gyalogság parádéba, az után a' vezetékeken lévő drága készületü paripák és némely Török Tisztek lovan mennek vala a' Török Pappal edgyütt, kinek Kalpogja éppen olyan, millyent a' Magyar Ref. Prédikátorok közzül még máig-is viselnek némellyek. Közbe megyen vala itt a' Követ Hintoja, mely mellet gyalog Törökök és a' Hertzeg tseledjei valának két felöl. A' Hintó után mennek vala a' Török Tisztek drága készületü Paripákon, hátul pedig megint egy osztály gyalogság rekesztébe ezen pompát — és lovas vasasok is mennek vala elöl hátul.

A' Török Követ a' Játék néző helyeken és a' *Redutba* szabadon jelenik-meg. — A' Nemzeti játék néző Palotának 3-dik részében (*Lócsi*) ülő hely készítettett számára.

Egy néhány napoktól fogva az a' hir Bétsben, hogy a' Frantziák ellen tsak ugyan 100-ezer minden féle Hatalmoságok seregei fognának minden órán indulni — a' *Muszákák* és Svédok pedig egy Közöséges hajós serget fognának *Korsika* szigetje féle ezek ellen indittani. — A' Pruszszus Király 25-ezer népet ad a' Birodalombéli sergek mellé a' Frantzok ellen. — A' Bétsben lévő Frantzia Követ Monsieur *Noailles* Urról, az a' hir, hogy minden órán induló félben vólna haza felé.

Thorda 9-dik Február. 1792. — A' különböző Vallásuak között meg-eshető atyafiságos egyeségnek, és együtt való barátkozásnak példáit, hogy ne tsak Magyar Országról hirlelje ottan ottan az Ur, hanem a' mi Erdélyünkről is, hol az a'-féléknek éppen nem kellene ujjságnak lenni, imé egy nevezetessel Tordáról kedveskedem az Urnak. A' múlt Januáriusi hónapnak 8-dik napján iktattaték-bé Néhai Fő Tisztelendő *Molnár Márton* Urnak helyében a' Tordai Catholica Nemes Megyének Plébánusává, és ezen Vidéknek Esperestjévé Fő Tisztelendő *Lászlófi Gergely* Ur, a' melly napra még előre minden Vallású Tordán találtató Parochusok el-hivattattva valának, a' Tordai Tek. Kamarabéli Tifztséggel és más Városi Elöljárókkal együtt. Tiz órakor bé-kisértetvén a' templomban a' bé iktatandó ujj Plébánus és Esperest Ur a' számos emberekből álló gyülekezetnek közepette, majdon a' nagy Oltár eleibe jobb felől tétetett asztal mellé le-ülé fő Tisztelendő Kánonok, Kolosi Plébánus és Esperest Ur, *Bogóts Ferentz* Ur, mint a' bé-iktatásra kibotsátott Tisztelendő személy, ki-is egy a' Sz. Irásból szedegettetett hathatós és fontos Beszédet tartta a' Papi Méltóságról, annak felséges de igen terhes kötelelségeiről, bé-fejezvén végre beszédét annak a' mostani alkalmatosságra lett díszes szabogatásával. Ezt követte a' Püspöki Dekretumnak, Tifzt. *Botskor Ignácz* Só-Aknai Káplány Ur által lett felolvastatása, melly Dekretumban a' Mélt. Püspök, Gróf Ur ö Exja szép ditséretekkal elé-számlálta ezen Fő Tifzt. *Lászlófi Gergely* Urnak érdemeit, melly szerint elsőben-is egy esztendeig a' Károly-Fejérvári Püspöki Sz. Székben, Consistoriális Notáriusi hivatalban szolgált; az után Kolosváratt Káplány lévén, egyszersmind a' Kis-Papok' Semináriumában négy esztendeig Vice-Præfectuságot viselt: majd annakutánna a' Nemes Katonai Megyében Plébánuságot 's azon vidékben Vice-Esperestséget érdemlett, és az ott körül lévő Megyéknek fáradhatatlan segítője vólt. Mind ezen érdemei most már

már méltók voltak arra, hogy ezen mostani még tiszteletesebb Hivatalban helyheztesztettnék. Mellyeknek fel-olvasása után maga-is az ujj fő Tiszt. Plébánus Ur szép beszéddel meg-köszönte, mind Mélt. Fő Pásztorának, hozzája mutatott Kegyelmeiségét, mind pedig a' Nemes Megyének hiveségét és engedelmeiségét ki-kérte amaz igéknek erejével: *Az én juhaim az én szómat halgatják.* Ez után az Installátor Fő Tiszt. Kánonok Ur egy ahoz igen il-lendő rövid beszéd mellett által adá a' bé-iktatta-tott Tiszt. Plébánus Urnak a' Templom Kúlsáit, melly mellett a' Templomot és ahoz tartozókat hiveséges gondviselésébe ajánlá. Utoljára Hálá-adó külömb-külobmb-féle Énekek mondattak, és a' Nagy Oltáron a' Sz. Aldoizat hozszason tartott ahoz il-lendő szokott Tzerémoniával meg-tétetett. Így a' templombéli Isteni Sz. Szolgálat végeztetvén, melly alatt nagyobb tiszteleség-tétel végett, a' Tordai Tek. Kamarabéli Tisztséges-is, keze alatt lévő All-Tisztek közzül hat személlyekkel, kik bányázi köntösben öltöztetve valának, az Oltár körül udvaroltatott, és hat ki-szegezett ágyuk sok versben meg-szollaltak; az után bé-kisérteték a' fő Tiszt. ujj Plébánus és Esperest Ur a' Parochiális Házhoz minden Hivatalosok által, hol elsőben is a' Plébániában bé-állittatott, majd pedig igen tiszteleséges készületű szép ebédhez ülének feles számmal külömböző Val-lású néhány Tordai Papok, a' Tekintetes Kamarai Tisztséges más Egyházi és Városi Elöljárókkal edgyütt. Melly atyafiságos és hozszan tartott edgyütt való ártatlan mulattságának le-follyása alatt láthatta akárki ama' régi Keresztények között emlékezetes *Agapének*, az az: Szeretet' Vendégségének nevezetes példáját, mellyben a' Gazda és a' Vendégek, mint azon egy mennyei Atyának gyermekei, szeretetnek kötelével egybe-ölelkezve igen atyafiságos nyájassággal edgyütt vigadtak, és minden külömbséget el-felejtven mint egy testvérekké lettek, és a' régi Keresztényeknek tsókjaival rendre egymást illették: láthatta volna akárki itten az

Együtt

Együtt-múlatóknak Seregét, olyan formában, mint egy különböző kertekből szakasztott virágokból egyben fűzött Koszoru, mellyek azon egy földből valók, tsak azon egy esőtől öntöztetnek, és tsak azon egy naptól elevenítettnek; és noha különböző Kertekben plántáltattak, 's nevedtek, de kivált a' magok nemek szerint különböző illatok vagyon, de tsomóban fűzötttven ékesen egyben-illenek, és a' különböző kedves illatoknak egyben elegyedése a' szaglást nagyobb 's tökéletesebb gyönyörködtetéssel múlatja: láthatta akárki továbbá, hogy a' jó kedv a' józansággal, a' vidámodás a' mértéklételességgel egybe-ölelkezhetik az ártatlanságnak határain belül, és hogy a' felebaráti igaz múlattság olyan *vehiculum*, avagy a' közlésre 's bé-vételre szolgáló eszköz, mint némellykor a' bor vagy a' víz az orvasságnak bé-vételére, mellynek szolgálatja által bé-folyhat egyik szivből a' másikba az atyafiúi szeretet az egész Keresztényi test' nyavalyájának hasznos orvaslására: láthatta végezetre akárki annak az igen régi vendégségnek példáját *Isák* és *Abimélek* között annak az örökös szövetségnek bizonyosságára, hogy soha ez után a' kút fellett háborgás nem lesz az *Isáknak* Pásztori, és a' *Gérárnak* Pásztori között. Illyen forma egyben szövetezésre ada alkalmatosságot a' jó szivel látó és ártatlan vig kedvű fő Tiszt. Gazdának lakadalmá, melly alatt az ágyuknak sokszori dörgös hirmondásai is hirteltek, hogy Városunkon több illyen forma *Agapé* nem történt. Ugy légyen! tellyesedjenek-bé mind azok a' szent fogadások. Hiszem, minékünk kellene másokat meg-sózni, mikor Tordán teremnek a' földnek savai. — 'Már nem-is szükség irni a' sáros özből, és kies tavasz-ból tsudállatosan egyben-elegyett idő-járását, mely folyt többnyire ez egész esztendőben. Az erdőre járó gazdák szélteben szemlélik a' kökörtsényeknek és más tavaszi virágoknak nyilásait. Azonban a' ködös bűdös lágy nedves levegő közben járult mind eddig. Hallatik-is már némelly helyeken ki-ütnei

a' ragadó nyavallyáknak ereje. Hallott ide - is és látzott a' Szeben felől ki - érkezett és a' Marosig, Enyedig ki-jött nagy égi háborúnak ujjsága. — — Minden-féle katonák, még a' Határnokság-is nyilván beszéli, hogy az hadi illendő készültre, és magokat készen való tartásra régen el-jött a' parantsolatjok, de többről semmit sem tudnak. — — A' Kamarai és Montanisticumi szolgálatokra, az hazafiak iránt költ Királyi Kegyelmes parantsolatnak minden-felé lett ki-hirdettetéséből már a' következett, hogy annak tanulására magokat sokan a' Collégiumokból-is, vagy már az illendő helyen jelentették, vagy a' magok jelentésére már készen vagynak. Ugy tudjuk, hogy az e'-féléket tanulóknak valami részben való segedelem-is kegyelmesen ígértetett. Eddig a' Collegiumi életet csak a' sok belső hivatal és a' Cancellistai pályya váltotta-fel. Imhol most nyilik-fel a' harmadik és nevezetesebb ajtó a' szegényebb de jóra menendő Ifjaknak böl-dogulásokra.

Disznajó. 1-ső Febr. — Disznajói Mese

Van *Bachus' 's Vénusnak* egy rideg fajzatja.
 Természete sertés, majom: ábrázatja.
 Képe Disznajónak betűit ki-festi,
Epicurus nyájja között hizlalt testi.
 Lopott, nem rendesen szerzett Apa nevet
 Elébb, mint sem hörpölt menyegzői levét.
 Kit elébb bitangolt, feleségül vette;
 De mikor nyóltz holnap telve el-temette
 Már három gyermeki, egymás után hóltak.
 Az előtt Sirjokban el-temetve vóltak;
 Kik közzül a' nagyobb öt esztendőket ért,
 A' kisebb-is tizenkét hónapot majd mért.
 Serentsés gyermekek! a' kik meg-halának,
 Jó idején a' föld' gyomrába szállának,
 Ne hogy birván bolond attyoknak torkára,
 Öket majd meg-egye *Saturnus'* módjára

Már vándorol hol egy, hol a' más határon,
Mig *Epicurushoz* hajón vízi *Cháron*.

Fejtse-meg ezt a' nem nehéz Mesét egy belső 's külső formát állortázó, a' hasnak és a' toroknak szolgáló ember, *N * * I * ** ki egy ideig *Difznajon* lakozék. Ennek felesége, kivel tsak mintegy 8 hónapott vólt törvény szerint való házasságban a' múlt Decemberben meg-hólt; de még-is nyóltz hónapos feleségének halála jelött három hónapok alatt három gyermekét temette-el, mind azon személytől valókat; egyet öt esztendőst, edgyet két esztendőst, harmadikat még nem éppen esztendőst. Azt mondják, hogy felesége egyéb testamentomi rendelései között azt-is hagyta, hogy mikor férje meg-fogna halni, akkor felette erről a' matériáról prédikáljanak: *Meg-mérettettél, serpenyőben vettettél, de hijánosnak találtattál.* De ez előtt már régebben egy papi személy előtt esmeretes lévén igen-is a' meg-nevezett *N * I ** azt ígérte néki, hogy ilyen matériáról mondandó Igékkal fogná meg-tisztelni: *Az Ur szükölködik e' számár nélkül,* minthogy hebe-hoba valami mesteri hivatalt-is inkább kinez, mint-fem visel vala.

Külső Országi Tudósítások.

Anglia. — Az Anglus Király Jan. 31-dikén a' szokott Királlyi közönséges beszéddel kezdé hozzá a' Parlamentomi ülésekhez. Leg-előbb-is a' *Jorki* Hertzegnek a' nagyobbik Pruszsziai Hertzeg Afzszonnyal lett egybe kelését jelentette, azon bizonyos bizodalommal, hogy a' Parlamentom ezen Fels. Párnak illendő élelmére meg kivántató költséget fog rendelni. — Az után elő adta a' *Töröknek*, *Ausriádnak* és *Muszka Országnak* együtt lett öszve békéléseket. — Azt szomoruán jelentette, hogy a' Napkeleti Indiai Tartományok iránt-is hasonló békeséges hirekkel nem kedveskedhetik, a' hol *Tipó Sajb* még mind eddig meg-maradott a' maga vakmerő fel-tett tzellyában, és a' kit tsak egye-

egyedül az Anglus sergeknek vitézsége indithat igazságos békefélegre. — Végre elő hozta a' Király a' Nemzetnek mostani virágzó állapotját és adófélegai aloll valo könnyebbedését.

El-végezvén a' Király ezen beszédét, ki-ment a' Parlamentombol, az *Also Ház* tegjai is vizsziá ter-tenek a' magok házokba. Az után mind a' *Felső*, mind az *Also Háznak* tagjai a' Király beszédének és kivánságainak fontolgatásán töltötték idejeket. A' *Felső Ház* tsak hamar meg-égyezett abban, hogy a' Királyhoz, Királynéhoz és az ujj házos Hertzeghez 's Hertzegnéhoz egy-egy szereintséltető közfönet küldettsék. Az *Also Ház* is, noha valamivel bajosabbán, ezen punktum iránt tsak ugyan meg-égyezett. *Fox* a' Királynak egész beszédét meg-rázagatta: — de erröl, és *Pittnek* a' *Fox* ellenvetéseire tett feleleteiröl mászfzor.

Leg kisebb kéttség sintsen benne, hogy a' Párisbol Londonba ment Frantzia Emisariuskok ezen 3 punktumokat ne tették volna az Anglus Udvarnak elejébe, ha Frantzia Országgal zövettségre lépnek. — 1) Hogy a' *Cherburggi* ki-kötő helynek erősfégeit Frantzia Ország egészszem le-rontani — 2-*szor* a' Spanyol Familiai — 3-*szor* az Auszriai Házzal 1756-ban köttetett Szövettségröl le fog mondani.

Ezen fel-tételekre az Anglus Udvar azt felelte: hogy *Cherburgot* nintsen miért jobban le-rontani; ezt magok az Anglus sergek eléggé le-rontották volt. A' mi a' Spanyol és Auszriával valo Szövettségröl lejéndo le mondását illeti a' Frantziáknak, erre sem léfzen szükség; mert ha az ujj Frantzia *Constitutio* fenn marad, ezen Szövettségek magoktol oda léfznek, és Anglia magát a' Frantziáknak semmi 'dolgába belé elegyíteni nem akarja. — Erröl mászfzor többet.

A' *Pruszszus* Udvar által közelebbról el-foglaltatott *Anspachi* és *Bayreuthi* Fejedelemségek együtt 33 Városokat és 53 mező Városokat foglalnak magokban. A' jövedelem belöllök többre mégyen egy

Millio

Millió Tallérok nál. Most 3 Regiment Pruszszus katonák vettenek parantsolatot, hogy a' közönséges őrizetre ezen Fejedelemségekbe bé szá yanak, mellyek hogy *Tsch* Országon útozhassanak keresztül, a' Bétsi Udvartól, a' mint hallyuk, meg engedte-tett. — 33 Városok — 53 mező Városok — egy Millió Tallérok nál nagyobb jövedelem — két olyan Fejedelemségetskéknek el-foglalása, mellyekben az eddig benn vólt Sergeken kívül még 3 ujj Regimentek el-quártélyozhatnak — még pedig éppen a' belső részében a' Német Birodalomnak: — mind ez, nem kitsiny pondus az Europai Fejedelmek' egyenlő Fontyának tengején függő — — mérő Serpenyőben. Az *Anspach · Bayreuthi* Fejedelem, ki a' maga Uraságát a' Pruszszus Királynak által adta, most másodikszer házosodván meg, Angliában él nyugodalomban.

A' Frantzia hírek most tsak igen apróságok. — „ Pont Sz Maxenceban néhány, a' Rhénus' vizén túl táborozó fekete Vitézek Seregét Izaporitani indúlt Frantzia Nemesek fogattattak-el. Az ott Garnizonba fekvő Nemzeti Gárdák esmertek réájok. Ki szállittattak ezek a' kotsijokból, 's az a' tájjon találtatható leg-szebb szamarat hozák elő, 's erre ültették a' leg-szebb 's aranyba öltözött Vándorlót, artzal a' szamar' farka felé fordítva, kezébe a' kantár-szár helyett a' kopasz appendikset tartván, a' képe bor seprővel mázoltatván-bé, fülbe-való helyet mind a' két fülére egy egy portzió szénát köt-vén, hordozták a' Város' uttzáin mind a' hét Aristokratikusokat, 's énekelve kisirtetvén a' nép' seprőlékjétől. Szeretsére oda érkezett a' Munitzipalitás, 's ezeket a' régi Systema Mátyrjait ki-vette a' Nép kezeiből, és őrizet alá tétette. Azonban ök magok adtak okot erre a' velek való bánásra: mert a' mint a' Vendég-fogadóba bé-mentek ki-ne-vették a' Strázsán álló Nemzeti Gárdát, mivel az a' haját körül nyiratta; ez elő-szollitá Társait, 's a' Nemesek' haját le-beretváltatta, és ugy járták velek körül a' Városet az említett pompával. Az
egész

egész dologban leg-keservesebb az vólt, hogy annak, a' ki a' szamáron lovaglott, meg-kellett a' paripa' tulajdonosának a' ki-alkudt, 's 15 Livrák ból álló fuhart fizetni. — *Crimen Læfæ humanitatis és nobilitatis!*

Egy más helyen 300 Livrákra, 2 hónapi fog-ságra és a' per költségének meg-fizetésére büntet-tetek egy meg nem esküdött Isten szolgája, azért: hogy az Isten beszédének székéből a' népet a' Con-stituzió, a' törvény és a' hazájok hivségére meg-esküdött Papok ellen ingerelte. — *Crimen contra Læsam Constitutionem!* — Ugyan itt egy meg-esküdött Pap az Oltáron által verettetve a' maga vé-rében fetrengve tanáltaték, még pedig a' sz. Pál Templomában. — Már e' *Crimen inauditum con-tra sanctum Dei!*

Ha így megyen a' dolog sokáig Frantzia Or-szágban, annyira el-hatalmozik a' bűnn, hogy majd név is alig tanáltatik néki. — A' Frantziák Királya ezt látván 's egyfzersmind azt is elméjében forgatván, hogy mivel a' meg nem esküdött Papok ellen való Dekretomot meg-nem erősítette volt, ne talám a' nép ő Felségének tulajdonítsa az Istennek némelly szolgálai között, és azok által a' nép között minden-nap támódó ujj egyenetlenségeket: ezen az okon jo-nak állitá a' napokban az Orzágnak mind a' 83 Depártmányaiba egy kemény Királyi parantsolatot botsáttani, mellynek ez a' Summája; hogy az E-lölljárok semmi némü békeféség haboritok között kü-lömbiséget ne tégyenek, hanem a' Zsidót úgy, mint a' Keresztényt — a' R. Catholicust, úgy mint a' Pro-testánst. — — — — —

— a' Conformistát, valamint a' Dissidenset — a' Papot, mint a' halgatot — ha magát arra a' mots-kos alatsónyságra le-botsatotta, hogy hazáját ve-fzedelembe ejteni igyekezze — a' Törvényeknek leg-rövidebb és egyenesebb útyán meg-büntessék.

Jan. 25-dikén egy 68 elztendős *Latude* nevü em-ber jelenék-meg a' Frantzia N. Gyülés előtt, élel-met kérvén magának; mivel minekutánna 42 elzten-deig

deig lett volna lakosa a' *Bástilla*-nak, már most a' minden napinak megkeresésére alkalmatlan. — Ez az valahai Ur, azért tétetett vóit a' Bástillába, hogy *Madam Pompadour*nak egy hazugsággal hizelkedett vala, mellyen rajta érettetett. Ezt mondotta volt a' Madámnak, hogy egy Levél által meg fog étetödni, melly bé nem telyesedvén, söt a' hazugság világosságra jövéen, a' nevezett *Latude* Ur 42 esztendőig nem látá nap fényt.

A' külső Ujságokból azt olvassuk, hogy a' Belgák fő Evangélistájok *Vandernót*, midőn ezen napokban magán k Holláudiában Prozelitusokat verbuálna, el-fogattalék, és így ő-is ki-játzodta a' világnak máj revoluzios Theátróman a' maga *Ser-tés Mester-darabját*.

Utolsó jegyzések — „Ugy értjük Budáról és Pestről, hogy a' mi Kegyelmes Palatinusunk igen friss egészségben vagyon. A' Helytartó Tanátson gyakran *Présidiál*. — Febr. 15-dikén a' Septemvirális Táblán ült elől. — N. Pest Vármegye tsak azért rendelt egy Notáriust a' maga kebeléből, hogy a' Magyar *Prothocolum* Déák nyelvre fordítsák a' Palatinus kedvéért, ki ezen Vármegyének Fő-Ispánnya — noha már ő Hertzegsége Magyarúl is alkalmasint ért. — Itt-is keménykedik a' Tél, és most van az idén a' leg-keményebb idő. — N. Szathmár V-gyének - is közönséges Gyűlése tartott ezen hón. 6. 7. és 8-dikán. Ennek Adminisztrátorához Levelet küldötte nek Kására, és a' jövő Gyűlésre hívják ezen Kedves Hazafit, kibén a' N. V-gyének tellyes reménysége helyhezttetik. — Levelet küldött ezen N. V-gye a' fő Hertzeg Palatinushoz, mellyben arra kéri ő Felségét, hogy a' maga kegyelmes közben-járása által a' Pesti Univerzitásba Frantzia nyelv tanító Professor-is tétessék. Bölts tzelja ez, ezen Nemes V-gyének; mert mig a' pallérazottabb Nemzetek nyelveit nem tudjuk, vakok és sánták vagyunk.